

ÅRSRAPPORT

REDOVISNINGSTILLSYN 2022

Nämnden för svensk
redovisningstillsyn

Inledning.....	3
Nämndens uppdrag.....	4
Urval	4
Ställningstaganden	5
Uppföljning.....	6
European Single Electronic Format (ESEF)	7
Iakttagelser och rekommendationer.....	7
IFRS 3 Upplýsingar við rörelseförvarv	9
IFRS 7 Upplýsingar om förväntade kreditförluster.....	10
IFRS 7 Känslighetsanalys för valutaexponering	10
IFRS 8 Rörelsesegment – Geografisk information.....	11
IFRS 13 Värdering av tillgångar till verkligt värde – Nivå 3.....	12
IFRS 13 Bestämning av lämpliga klasser av tillgångar	12
IFRS 13 Upplýsingar om icke-observerbara indata	13
IFRS 15 Samband mellan intäktskategorier och bolagets rörelsesegment.....	14
IAS 16, 36, 40, 41, IFRS 13 - Nyttjandevärde och kassaflödesvärdering	15
Esma:s Riktlinjer för Alternativa nyckeltal (APM)	20
Hållbarhetsrapportering (Non Financial Information)	21
Extract from the EECS's Database	23
Fokusområden för granskning 2023.....	23
Upplýsingar om klimatförändringar (climate change)	24
Utrymme för proaktivitet	24
Supplement on Guidelines on reporting on Climate related information	25
IASB – Educational material – Relevance of climate change for financial reporting	26
Esma fokusområden och Nämndens rekommendationer	26
Internationellt samarbete	27
EECS	27
NRWG (Narrative Reporting Working Group)	28
FITF	28

INLEDNING

Nämnden för svensk redovisningstillsyns fjärde verksamhetsår 2022 kan beskrivas som ett normalt år för vår verksamhet. Vi har under året fattat beslut i 62 ärenden. Vidare har vi haft löpande kontakt med Finansinspektionen då vi rapporterat om vår verksamhet och vi har, tillsammans med Finansinspektionen, deltagit i sju möten inom ramen för Esmas European Enforcers Coordination Sessions, ett forum där en enhetlig redovisningstillsyn inom EU samordnas.

Vår verksamhet har inte påverkats av Covid-19 pandemin i någon större utsträckning och under året har vi återgått till det normala med att hålla interna möten fysiskt. Det internationella arbetet har även i år bedrivits genom digitala möten.

Syftet med vårt arbete är att bidra till att de finansiella rapporterna ger användarna en rättvisande bild av börsbolagens resultat och finansiella ställning, samt verka för att börsbolagens finansiella rapportering håller en hög kvalitet och är pålitlig. En förutsättning för detta arbete är en välfungerande dialog med de bolag som Nämnden granskar. Vi uppmuntrar bolagen att vara i kontakt med oss under granskningens gång och är tillgängliga för möte ifall bolagen önskar klargöra något sakförhållande eller presentera sin ståndpunkt i mer detalj.

I vår granskning av finansiella rapporter avseende räkenskapsåret 2021 har vi beaktat Esmas prioriterade tillsynsområden och därutöver lagt särskilt fokus på bolagens hållbarhetsredovisning enligt Årsredovisningslagen och Esmas riktlinjer för alternativa nyckeltal.

Bolagen på reglerad marknad ska från år 2022 upprätta årsredovisningen i ett format som möjliggör enhetlig elektronisk rapportering (ESEF, "European Single Electronic Format"). Denna rapportering omfattas av Nämndens tillsyn.

Denna rapport beskriver vår verksamhet och våra granskningar i närmare detalj. Slutsatserna i rapporten presenterades den 9 december 2022 vid ett offentligt digitalt seminarium.

Stockholm den 31 januari 2023

Maria Snöbohm, ordförande

NÄMNDENS UPPDRAG

Nämnden för svensk redovisningstillsyn har i uppdrag att granska sådan regelbunden finansiell information som börsbolagen är skyldiga att lämna enligt 4 och 5 §§ i 16 kap lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LV). Granskningen omfattar årsredovisningar, inklusive hållbarhetsrapporter, och halvårsrapporter och görs i förhållande till bestämmelserna i IAS-förordningen (EG nr 1606/2002), årsredovisningslagen (1995:1554) och taxonomiförordningen (EU2020/852), samt Esmas riktlinjer för alternativa nyckeltal.

Granskningen utförs på delegation av Finansinspektionen som har det yttersta ansvaret för tillsynen och befogenheten att ingripa vid överträdelser.

Vi verkar för att börsbolagens rapportering ska hålla en hög kvalitet och en god jämförbarhet både inom Sverige och internationellt. Arbetet bidrar till att skydda investerare, främja tilltron till marknaden och undvika regelarbitrage, i syfte att upprätthålla en välfungerande och effektiv svensk värdepappersmarknad.

Bestämmelser om hur vi utövar vår tillsyn finns i 16 kap. LV och i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2018:18) om övervakning av emittenters regelbundna finansiella information. Vi följer den Europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens (Esmas) riktlinjer om tillsyn över finansiell information (ESMA32-50-218). Vi följer även andra riktlinjer och rekommendationer från Esma som rör vår verksamhet. Vi deltar aktivt i det europeiska samarbetet inom redovisningstillsyn bl a inom ramen för European Enforcers Coordination Sessions (EECS), Narrative Reporting Working Group (NRWG) och Financial Institutions Task Force (FITF).

Bolagen på reglerad marknad ska från år 2022 upprätta årsredovisningen i ett format som möjliggör enhetlig elektronisk rapportering (ESEF, "European Single Electronic Format"). Denna rapportering omfattas av Nämndens tillsyn.

URVAL

Vårt tillsynsansvar omfattar en population av börsbolag som har Sverige som hemmedlemsstat och vars överlåtbara värdepapper är noterade på en reglerad marknadsplats. 16 kap. LV undantar vissa emittenter, t ex stat och kommun och emittenter av skuldebrev med ett nominellt värde motsvarande minst 100 000 eur.¹ Populationen utgjordes vid ingången av 2022 av 423 bolag, varav 366 aktieemittenter och 57 emittenter av icke-aktierelaterade instrument – i huvudsak obligationer.

Nämnden väljer årligen ut ett antal bolag ur populationen för granskning, baserat på en risk- och rotationsbaserad urvalsmodell i överensstämmelse med Esmas riktlinjer om tillsyn över finansiell information. Nämndens resurser fokuseras på omständigheter där det föreligger en förhöjd sannolikhet för avvikande eller felaktig tillämpning av IFRS och årsredovisningslagen m m. Merparten av urvalet baseras därför på riskbaserade antaganden. Riskurvalet tar både hänsyn till risken för oriktiga uppgifter (sannolikhetsrisk) och hur en oriktig uppgift påverkar användaren av den finansiella informationen och de finansiella marknaderna (påverkansrisk). Riskmodellen tar hänsyn till specifika händelser i bolagens redovisning såsom nedskrivningar, avsättningar, jämförelsestörande poster och korrigeringar. Modellen beaktar även indirekta

¹ 16 kap., §§2-3 LV.

faktorer som kan få påverkan på, eller ha sin grund i bolagets redovisning, t ex förvärv, verksamhetsförändringar, finansiella svårigheter och onormala kursrörelser. Även frågeställningar och omständigheter på branschnivå kan medföra att ett bolag väljs ut för granskning.

Vår urvalsmodell säkerställer att alla bolag i populationen granskas åtminstone inom en tioårsperiod. Bolag vars ställning och storlek förmodas ha större marknadspåverkan granskas i snävare tidsintervall. Vid årsurvalet väljer vi också slumpmässigt ut ett mindre antal bolag för granskning.

Huvuddelen av urvalet görs i början av året med syfte att anpassa granskningsprocessen till publiceringen av föregående års årsredovisning. Urvalet kompletteras med ett löpande urval under året baserat på risk, dvs bland annat baserat på händelser och omständigheter i enskilda bolag som behöver utredas direkt.

Esmas riktlinjer skiljer på en fullständig granskning (unlimited scope examination) och en riktad granskning (focused examination) av finansiella rapporter. En fullständig granskning innebär att hela innehållet i den finansiella rapporten granskas för att identifiera frågor/områden som kräver närmare analys och för att bedöma huruvida den finansiella informationen uppfyller kraven i det relevanta regelverket. En riktad granskning innebär att granskningen omfattar fördefinierade och avgränsade områden/frågor i den finansiella informationen. Årets urval har fördelat sig enligt följande:

Urval 2022			
	Aktier	Icke aktierel.	S:a
Fullständig granskning	53	2	55
Riktad undersökning	7	2	9
S:a	60	4	64

Antal inledda undersökningar under 2022 fördelat på emittenter av aktier respektive icke aktierelaterade instrument.

STÄLLNINGSTAGANDEN

Utgångspunkten vid bedömningar av efterlevnaden av IFRS är bestämmelsen om väsentlighet som följer av IAS 1, p 7. Där anges att utelämnanden eller felaktigheter i redovisade poster är väsentliga om de, var för sig eller gemensamt, kan påverka de ekonomiska beslut som användaren fattar på basis av de finansiella rapporterna. Väsentligheten beror således på storleken och karaktären av de brister som har konstaterats.

Nämnden tar ställning till om den finansiella informationen och de redovisningsmetoder som granskas är förenliga med det relevanta finansiella rapporteringsramverket. Vår ansats vid bedömning är att informationen i den finansiella rapporten i första hand ska vara relevant och specifik för bolaget samt att oväsentlig information kan utelämnas. Om avvikelsen är väsentlig och kan påverka användarens förståelse för informationen ska vi ta ställning till behovet av en tillsynsåtgärd eller om överträdelsen bedöms mer allvarlig (icke ringa), låta Finansinspektionen pröva ärendet.

Nämnden har inte några sanktionsbefogenheter. Om slutsatsen av granskningen är att bolaget inte har upprättat sin finansiella information enligt gällande bestämmelser, och felaktigheten kan anses vara ringa, kan vi som en tillsynsåtgärd uppmana bolaget att rätta till felaktigheten i

kommande finansiell rapport, alternativt offentliggöra en särskild rättelse. Om Nämnden finner att en avvikelse från det finansiella rapporteringsramverket är oväsentlig men att det finns betydande risk för att avvikelsen i framtiden kan bli väsentlig ska Nämnden i sitt beslut informera emittenten om avvikelsen i form av ett påpekande².

Om Nämnden bedömer att överträdelsen inte kan anses vara ringa, om bolaget inte samarbetar eller om bolaget inte följer Nämndens uppmaning ska vi snarast överlämna ärendet till Finansinspektionen som gör en självständig prövning av överträdelsen. Om Finansinspektionen i sin prövning kommer fram till att överträdelsen inte kan anses som ringa kan Finansinspektionen sedan meddela en erinran och en sanktionsavgift³.

Vid årsskiftet 2022/2023 hade Nämndens påbörjade ärenden hanterats enligt nedan:

Ärendehantering 2022	
Pågående ärenden 31 december 2021	19
Påbörjade ärenden 2022	64
Avbrutna	2
Överlämnade till Finansinspektionen	3
Beslut av Nämnden	62
Pågående ärenden 31 december 2022	16

Beslut 2022 avseende IFRS	
Ingen åtgärd	39
Påpekande	0
Uppmaning ändring i kommande rapport	23
Begäran om rättelse	0

Av årets beslut hänför sig 50 granskningar till årets urval.

UPPFÖLJNING

Alla ärenden som har resulterat i en tillsynsåtgärd följs upp för att kontrollera att det granskade bolaget har gjort de ändringar som framgår av Nämndens beslut. Tidpunkten för uppföljningen beror på när åtgärden förväntas vara genomförd. I många fall kan vi direkt konstatera att rättelse skett, men ibland behöver vi ställa kompletterande frågor för att säkerställa detta. Är vi nöjda med hur bolaget rättat är ärendet därmed avslutat.

Om emittenten inte har vidtagit de förväntade åtgärderna, och det inte föreligger några acceptabla skäl för detta och den kvarstående bristen bedöms som väsentlig, överlämnas ärendet till FI för vidare prövning i enlighet med 14§, FFFS 2018:18.

Under 2022 har Nämnden överlämnat två uppföljningsärenden till Finansinspektionen.

² Esmas riktlinjer om tillsyn över finansiell information, p 71 (ESMA32-50-218)

³ 25 kap. LV

EUROPEAN SINGLE ELECTRONIC FORMAT (ESEF)

Nytt för 2022 är att noterade bolag ska upprätta sin årsredovisning i ett gemensamt elektroniskt rapporteringsformat – ESEF, som ingår i Nämndens tillsyn. Den offentliggjorda och registrerade ESEF-rapporten utgör vidare underlag för vår granskning av de finansiella rapporterna.

Nämnden ska granska att ESEF-rapporten är upprättad enligt ESEF-förordningen⁴ och därmed att koncernredovisningen märks upp (taggas) enligt den taxonomi som anges i förordningen. Årets granskning har i huvudsak varit övergripande och har ännu inte genererat några konstaterade överträdelser. I sju fall har Nämndens iakttagelser föranlett frågor till det granskade bolaget. Under 2023 kommer en mer materiell granskning i enlighet med den praxis som utvecklas inom Esma att göras.

En notering från årets granskning är att det är stor skillnad på i vilken utsträckning som bolagen utnyttjar tilläggsklassificeringselement (extensions) för att märka poster i de finansiella rapporterna. Tilläggsklassificeringselement ska enbart användas när den grundläggande klassificeringen enligt taxonomin inte ger en korrekt bild av postens art. Möjligheten till extensions ska därför användas restriktivt men vi kan konstatera att vissa undersökta bolag använder många tilläggsklassificeringselement medan andra använder betydligt färre.

Nämnden har inte tagit ställning till enskilda tilläggsklassificeringselement, men kan konstatera att den underliggande posten i vissa fall verkar ligga inom ramen för en grundläggande klassificering och att bolaget i dessa fall skulle ha kunnat anpassa taxonomins rubricering i rapporten snarare än att skapa ett tilläggsklassificeringselement, vilket Esma's rapporteringsmanual⁵ ger utrymme för.

Avslutningsvis vill Nämnden påminna om att även årsredovisningens upplysningar ska märkas upp för om årsredovisningen 2022.

IAKTTAGELSER OCH REKOMMENDATIONER

Nämnden har i sina beslut under år 2022 tagit ställning till 36 specifika frågeställningar kopplade till IFRS, åtta frågeställningar kopplade till alternativa nyckeltal (APM) samt fyra om hållbarhetsredovisning (NFI) - se nedanstående tabeller. Ett urval av dessa kommenteras närmare i de efterföljande avsnitten. Därutöver redogörs också för vissa generella iakttagelser som har gjorts i samband med granskningarna. Samtliga Nämndens ställningstaganden finns publicerade i anonymiserad form på vår hemsida⁶.

Nämnden gör alltid en väsentlighetsbedömning av den aktuella bristen vilken påverkar vårt slutliga ställningstagande samt behovet av åtgärder från bolagets sida. Vilken information som är väsentlig i slutändan är i högsta grad bolagsspecifik och det går därför inte att göra generella tolkningar av våra iakttagelser. En avvikande iakttagelse i ett mindre bolag eller i en viss bransch

⁴ KOMMISSIONENS DELEGERADE FÖRORDNING (EU) 2018/815 av den 17 december 2018 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG vad gäller tekniska tillsynsstandarder för specificering av ett enhetligt elektroniskt rapporteringsformat.

⁵ ESEF Reporting Manual (ESMA32-60-254)

⁶ www.redovisningstillsyn.se/stallningstaganden. Det går att prenumerera på våra ställningstaganden på www.redovisningstillsyn.se/prenumerera

kan vara av väsentlig betydelse medan en motsvarande iakttagelse i ett annat bolag, verksamhet i en annan bransch eller av annan storlek, kan vara uppenbart oväsentlig.

Ställningstaganden IFRS	
Rörelsesegment (IFRS 8)	10
Presentation av finansiella rapporter (IAS 1, 8)	3
Intäkter (IFRS 15)	3
Nedskrivningar (IAS 36)	3
Immateriella tillgångar (IAS 38)	2
Koncernredovisning/Samarbetsarrangemang/upplysningar om andelar i andra företag/Intresseföretag och Joint Ventures (IFRS 10, 11, 12; IAS 27, 28)	2
Rörelseförvärv (IFRS 3)	2
Redovisning av finansiella instrument (IAS 32, 39; IFRS 7, 9)	1
Värdering till verkligt värde (IFRS 13)	1
Rapport över kassaflöden (IAS 7)	1
Leasing (IAS 17, IFRS 16)	1
Övrigt	7

Ställningstaganden APM	
Avstämningar (APM Guidelines, p 26-32 samt Q&A 16)	5
Prominens och presentation av alternativa nyckeltal (APM Guidelines, p 35 och 36 samt Q&A 9)	2
APM - Konsistens (APM Guidelines, p 41 till 45)	1

Ställningstaganden (NFI)	
Beskrivning av tillämpade policys, granskningsförfaranden avseende tillämpning av policys och resultatet av policyn.	1
Övrigt	3

Nämnden har i sin granskning tagit särskild hänsyn till Esmas prioriterade tillsynsområden under 2022 vid granskningar av årsredovisningar 2021⁷;

- *Klimatrelaterade risker*; överensstämmelse mellan finansiell och icke-finansiell information, väsentliga bedömningar och osäkerhetsfaktorer.
- *Effekter av Covid*; långsiktiga effekter, likviditetsrisker, nedskrivningsbehov och återföring av reserveringar.
- *Upplysningar om förväntade kreditförluster*; ledningens justeringar, förflyttningar mellan stegen 1-2-3, förändringar i kreditförlustreserven, kreditriskexponeringar och säkerheter, samt klimatrelaterade risker och dess påverkan på förväntade kreditförluster.

För den icke finansiella rapporteringen (Hållbarhetsrapporten) har Esma lyft fram följande prioriterade tillsynsområden;

- *Covid 19* – påverkan på affärsmodell och försörjningskedjor och hållbarhetsaspekter avseende arbetsförhållande för personal.

⁷ European common enforcement priorities for 2021 annual financial reports (ESMA32-63-1186). Dokumentet är tillgängligt på www.redovisningstillsyn.se.

- *Klimatrelaterade risker* – identifiering av klimatrelaterade risker, implementerade policys, utfall och målsättningar, konsistens med information i den finansiella rapporteringen.
- *Artikel 8 Taxonomiförordningen* (se nedan) – uppföljning av implementering av upplysningar utifrån EU kommissionens delegerade akter.

IFRS 3 Upplysningar vid rörelseförvärv

Vid ett rörelseförvärv skall det förvärvande bolaget lämna diverse upplysningar om förvärvet enligt krav i IFRS 3. Det gäller förvärv som har gjorts under räkenskapsåret samt förvärv som gjorts efter räkenskapsårets slut men innan den finansiella rapporten har publicerats.

Enligt IFRS 3 p 59 skall förvärvaren lämna upplysningar som hjälper användarna av förvärvarens finansiella rapporter att bedöma karaktären på och den finansiella effekten av ett rörelseförvärv. Vidare framgår i vägledningen till IFRS 3, p B64, vilka explicita upplysningar som skall lämnas för varje enskilt rörelseförvärv.

Det finns ett undantag från att upplysningar enligt standarden behöver lämnas separat för varje enskilt förvärv vilket framgår av IFRS 3 p B65. Punkten medger att upplysningarna enligt IFRS 3 p B64 e-q, avseende enskilt oväsentliga rörelseförvärv som tillsammans är väsentliga, kan lämnas i sammanslagen form.

Det som Nämnden har uppmärksammat under året är att bolag har lämnat delar av upplysningarna om bolagets förvärv i en sammanslagen form. Nämnden har exempelvis noterat bolag där en sammanslagen förvärvsanalys lämnats för samtliga förvärv som gjorts under räkenskapsåret, oavsett det enskilda förvärvets väsentlighet. När de sammanslagna upplysningarna avser väsentliga förvärv bedöms detta vara bristande upplysningar.

Det är Nämndens uppfattning att det är viktigt att bolagen gör en bedömning av de förvärv som gjorts för att kunna identifiera eventuellt väsentliga förvärv. För de enskilt väsentliga förvärven skall upplysningar enligt standarden lämnas separat.

Gällande bedömningen av vad som utgör ett enskilt väsentligt förvärv, saknar IFRS 3 en definition av vad som anses vara ett väsentligt förvärv, det framgår dock av punkten 59 att bolagen skall lämna upplysningar som hjälper användare av förvärvarens finansiella rapporter att bedöma karaktären på och effekten av ett rörelseförvärv. Det finns därmed olika sätt att se på väsentlighet kopplat till gjorda rörelseförvärv och ett av dessa är att se till hur stor omsättning det förvärvade bolaget har i förhållande till den förvärvande bolagets totala omsättning. Man kan även se till hur stora totala tillgångar som det förvärvade bolaget innehar eller mer specifikt se till hur stor goodwill bolaget har i förhållande till den förvärvande bolagets totala goodwill.

Resulterar denna bedömning i att det förvärvade bolaget är väsentligt är det viktigt att man säkerställer att det förvärvande bolaget lämnar de upplysningar som krävs av IFRS 3 separat för det specifika förvärvet.

Bedömning av enskilt väsentliga rörelseförvärv

IFRS 7 Upplýsingar om förväntade kreditförluster

Målet med upplýsingarna om förväntade kreditförluster i IFRS 7 är att ge läsaren av de finansiella rapporterna möjlighet att förstå kreditriskernas effekter på storlek, tidpunkt och risker för framtida kassaflöden (p 35 B). Det är därför viktigt att de finansiella rapporterna innehåller upplýsingar om vilka företagsspecifika väsentliga antaganden som gjorts både inom och utanför kreditriskmodellerna.

Nämnden har noterat att det ofta finns bra beskrivningar av beräkningsmetoder och modeller som används för att bedöma förväntade kreditförluster. Ibland kan vi dock se att vissa upplýsingar avseende makroekonomiska faktorer som ligger till grund för att bedöma framåtblickande faktorer saknas. Nämnden vill därför påminna om att finansiella företag förväntas lämna kvantitativa upplýsingar om vilka bedömningar man gjort avseende makroekonomiska faktorer och sannolikhetsbedömningar, samt uppgifter om hur antagandena tagits fram.

*Upplýsingar om
makroekonomiska
antaganden saknas*

En annan notering Nämnden gjort är att det inte alltid är tydligt om den redovisade kreditförlustreserven baseras på justerade antaganden, som inte fångats upp av befintliga modeller för förväntade kreditförluster.

Ledningen kan välja att göra så kallade tillfälliga justeringar av de antaganden som används i befintliga modeller. Dessa justeringar avser exempelvis särskilda fordringar, portföljer, eller faktorer som behöver justeras för att spegla ledningens bästa bedömning av de förväntade kreditförlusterna. När ledningen gör sådana justeringar av väsentliga antaganden, krävs särskilda upplýsingar som beskriver varför justeringarna har gjorts och vilka beloppsmässiga effekter de har på kreditförlustreserven.

*Särskilda upplýsingar
om justerade
antaganden krävs*

Nämndens rekommendation är att det tydligt ska framgå vilka framåtblickande faktorer som är mest betydande i bedömningen av förväntade kreditförluster tillsammans med upplýsingar om vilka kvantitativa antaganden som gjorts. Utöver det ska det framgå om företagsledningen har justerat betydande antaganden, vilka beloppsmässiga effekter det har resulterat i och vad som är skälen till de justerade bedömningarna. Vi vill även påminna om att även icke-finansiella företag ska presentera redovisade kreditförluster på en egen rad i resultaträkningen, i de fall de bedöms vara väsentliga.

IFRS 7 Känslighetsanalys för valutaexponering

Enligt IFRS 7 Finansiella instrument ska en känslighetsanalys visa hur resultat och eget kapital hade påverkats av rimligt möjliga förändringar för varje typ av marknadsrisk. I vägledningen till standarden, p B24 och B19 b), framgår att en känslighetsanalys ska lämnas för varje valuta som bolaget har en betydande exponering mot och att den ska visa de effekter av förändringar som anses rimligt möjliga.

Ibland har vi noterat att exponeringar mot flera olika valutor har slagits samman i känslighetsanalysen som presenteras i de finansiella rapporterna och att antagandet om den

rimligt möjliga förändringen visar på vad en generell höjning om 1% av svenska kronan mot övriga utländska valutor skulle ge för effekter. Valutakursernas förändring är svåra att förutse och ett generellt antagande om en förändring på exempelvis 1% ger läsaren möjligheten att själv analysera vilka effekter olika förändringar av valutan skulle kunna få. Samtidigt kan ett generiskt antagande om valutans förändring ge läsaren en felaktig bild av de faktiska valutariskerna och dess möjliga effekter.

Nämnden vill lyfta fram vikten av att hålla isär valutorna i känslighetsanalyserna och att bedömningen av valutakursernas förändring ska baseras på företagsledningens bästa bedömning av rimliga intervall som kan förväntas inom den kommande perioden. Sådana upplysningar underlättar för läsaren att förstå de olika valutariskernas möjliga effekter på resultat och eget kapital.

Håll isär valutorna i känslighetsanalysen

IFRS 8 Rörelsesegment – Geografisk information

I IFRS 8 finns upplysningskrav kopplat till bolagens intäkter samt anläggningstillgångar vilka innefattar att bolagen skall lämna information om intäkter från externa kunder och vissa anläggningstillgångar, fördelade per geografiska områden (IFRS 8 p 33). Upplysningarna skall enligt standarden lämnas om intäkterna eller de anläggningstillgångar som standarden åsyftar är väsentliga i ett enskilt land varpå dessa skall redovisas separat.

Nämnden har i årets granskningar noterat att en del bolag endast presenterar sina intäkter uppdelade per världsdel, såsom Europa, Asien och Amerika. Detsamma gäller även den geografiska informationen om anläggningstillgångarna. Detta överensstämmer inte med kraven i standarden vilken kräver intäkter samt vissa anläggningstillgångar per väsentliga länder. Denna iakttagelse är en återkommande iakttagelse som vi har gjort även i tidigare års granskningar.

Lämna upplysning om enskilt väsentliga länder

Nämnden har i några fall noterat att bolag har tagit med samtliga anläggningstillgångar, såsom uppskjutna skattefordringar och finansiella anläggningstillgångar, i det belopp som fördelas på geografiska områden, vilka enligt p 33 b) ska exkluderas.

Nämndens uppfattning från tidigare år kvarstår vilket är att informationen om geografiska områden är en viktig upplysning för att användaren av den finansiella rapporten ska förstå var bolaget bedriver sin verksamhet och de risker som kan vara förknippade med detta.

IFRS 8 saknar en definition av vad som anses vara ett väsentligt land så här skall bolagen göra en bedömning vilket kan göras från olika perspektiv. Ett sätt att göra denna bedömning kan vara att se till hur stor andel av bolagets totala intäkter som det enskilda landet har för att avgöra om intäkterna från respektive land anses vara väsentligt.

Nämnden rekommenderar bolagen att göra bedömningen samt upplysa om vilka enskilt väsentliga länder som bolaget erhåller sina intäkter från, i vilka länder som bolagets väsentliga anläggningstillgångar finns, samt att de anläggningstillgångar som bolaget lämnar upplysning om överensstämmer med de som standarden avser.

IFRS 13 Värdering av tillgångar till verkligt värde – Nivå 3

Nämnden har i årets granskning noterat att det finns ett flertal bolag med väsentliga tillgångar som värderas till verkligt värde i rapporten över finansiell ställning. Dessa hänförs i IFRS 3 till olika nivåer inom hierarkin för verkligt värde beroende av till vilken nivå de indata som används i värderingen hänförs.

För vissa typer av tillgångar är det vanligt att det verkliga värdet fastställs genom olika värderingsmodeller som använder sig av icke observerbara indata, vilket innebär att värderingen hänförs till Nivå 3 i hierarkin för verkligt värde. Nämnden kan se att denna typ av värdering är vanlig när det gäller värdering av förvaltningsfastigheter, aktier i onoterade bolag och biologiska tillgångar såsom skog. Värderingarna inom Nivå 3 är som regel mer osäkra och subjektiva än en värdering som baseras på indata i form av noterade priser på en aktiv marknad. IFRS 13 kräver därför mer detaljerade upplysningar om de indata och värderingstekniker som använts inom Nivå 3 än de värderingar som hänförs till de högre nivåerna i hierarkin för verkligt värde (Nivå 1 och 2).

Nivå 3 - mer osäkra och subjektiva värderingar

I årets granskning kan Nämnden se att det är många bolag som lämnar bra och detaljerad information om de tillgångar som värderas till verkligt värde genom värderingstekniker som hänförs till Nivå 3, men Nämnden har också noterat att de upplysningar som vissa bolag lämnar kan förbättras och att målet med upplysningarna i vissa fall inte uppfylls fullt ut.

Enligt IFRS 13 p 91 ska upplysningarna hjälpa läsaren av den finansiella rapporten att bedöma de värderingstekniker och indata som använts i värderingen av tillgången och för värderingar inom Nivå 3 och den effekt som värderingarna har på resultatet eller övrigt totalresultat för perioden. För tillgångar som värderas inom Nivå 3 ska detta uppnås med hjälp av den information som lämnas om de betydande icke observerbara indata som bolaget använder i sin värdering.

Upplysningar kan förbättras!

För att uppfylla syftet med standarden är Nämndens uppfattning att bolaget både måste ha gjort en relevant uppdelning av tillgångsposten i not (indelning i klasser), samt att bolaget lämnat kvantitativa upplysningar om de viktiga indata som använts i värderingen för respektive klass av tillgångar som posten delats in i. I de bolag som vi granskat har vi i några fall iakttagit att det förekommit brister inom båda dessa områden i de finansiella rapporterna.

IFRS 13 Bestämning av lämpliga klasser av tillgångar

Enligt IFRS 13 p 94 ska lämpliga klasser bestämmas utifrån tillgångens karaktär, kännetecken och risker, och den nivå i hierarkin för verkligt värde som värderingen hänförs till. Standarden uttrycker tydligt att det för värderingar till verkligt värde som hänförs till Nivå 3 kan behövas fler klasser, eftersom dessa värderingar är mer osäkra och subjektiva. Det innebär att en tillgångspost som redovisas till verkligt värde inom Nivå 3 oftast behöver delas upp i olika delposter i not för att den information som lämnas ska uppfylla IFRS 13 och för att informationen om de

Klassindelning utifrån både geografi och fastighetstyp

indata som använts vid värderingen och hur känsligt det redovisade värdet är för förändringar i dessa indata ska bli meningsfull (IFRS 13 p 93).

De flesta bolag har en bra och granulär indelning av dessa tillgångar i not. Många av de större fastighetsbolagen delar exempelvis upp förvaltningsfastigheterna utifrån både geografi och fastighetens användningsområde (typ av fastighet) i matrisformat, innebärande att exempelvis en uppdelning av typ av fastighet ges för respektive geografiskt område. Vi ser även investmentbolag som delar upp sina innehav av aktier i onoterade bolag utifrån den bransch eller marknad som bolagen bedriver sin verksamhet inom. Vi har dock i årets granskning noterat flera bolag som inte delat upp tillgångarna i tillräckligt många klasser i upplysningarna om verkligt värde. I vissa fastighetsbolag saknas exempelvis en uppdelning av beståndet utifrån typ av fastighet (t ex kontor, bostäder, logistik), liksom en uppdelning i geografiska regioner (t ex Stockholm centralt, Stor-Stockholm, Göteborg, Malmö och större städer). Det leder i förlängningen till att de upplysningar som presenteras om exempelvis indata anges i alltför stora span för att det ska vara meningsfull information för läsaren. Vi har även sett att det i några fall funnits en mer detaljerad indelning av tillgången i den rapportering som bolaget följer upp internt, än den indelning som bolaget presenterar i sina finansiella rapporter. Indelningen av tillgången i klasser är således ett område som vi ser kan förbättras.

Nämnden rekommenderar också särskilt att bolag med ett diversifierat fastighetsbestånd överväger ifall det kan vara lämpligt att dela in förvaltningsfastigheterna i klasser utifrån både geografi och fastighetstyp i de upplysningar som presenteras i den finansiella rapporten. Det beror på att det ofta finns väsentliga skillnader i risk inom olika geografiska områden, så väl som väsentliga skillnader i risk beroende på fastigheternas karaktär inom respektive geografiskt område. Detta återspeglas också i värderingarna av förvaltningsfastigheter där det vanligtvis läggs stor vikt vid fastigheternas geografiska läge och marknad samt fastighetstyp vid bestämmandet av fastighetens verkliga värde. Avkastningskravet kan skilja sig markant åt mellan olika fastighetstyper och regioner, vilket är väsentlig information för en användare.

IFRS 13 Upplysningar om icke-observerbara indata

För tillgångar som värderas inom Nivå 3 ska bolagen också enligt IFRS 13 p 93 d) lämna kvantitativ information om de betydande icke observerbara indata som använts för att fastställa verkliga värdet uppdelat på de lämpliga klasser som bolaget identifierat enligt punkt 94.

Lämna kvantitativ information om icke observerbara indata

Genom att lämna detaljerad kvantitativ information om icke observerbara indata ges läsaren möjlighet att bedöma om företagets syn på individuella indata skiljer sig från deras egen. Det ger också läsaren möjlighet att jämföra de indata som använts över tid för att se om det skett förändringar i företagsledningens syn på de indata som använts eller i marknaden för tillgången, samt att göra branschjämförelser genom att jämföra de indata som använts med andra företag med liknande tillgångar.

I Nämndens granskningar under året framkommer att det i vissa fall saknas kvantitativ information avseende ett eller flera av de betydande icke observerbara indata som använts i värderingen. Det gäller bland annat antaganden avseende framtida hyresintäkter, driftskostnader och uthyrningsgrad vid värderingen av förvaltningsfastigheter. Nämnden har också noterat att den kvantitativa informationen i vissa fall angetts i breda intervall, vilket inverkat negativt på informationens användbarhet för läsaren. Denna brist är framför allt hänförlig till upplysningarna om avkastningskrav där ett alltför stort spann inte ger läsaren tillräcklig information för att kunna bedöma de antaganden som gjorts i värderingen. Ett stort spann i avkastningskravet tyder också på att det föreligger väsentliga skillnader i risker i de tillgångar som grupperats inom samma klass, vilket är en indikation på att bolaget bör överväga att dela upp tillgångsposten i fler klasser.

*Avkastningskrav
anges i för breda
intervall*

Nämnden rekommenderar därför bolagen att se till att den finansiella rapporten innehåller kvantitativa upplysningar om samtliga betydande icke observerbara indata som använts i värderingen samt att vara uppmärksam på storleken i de intervall i indata som återges i den finansiella rapporten, och att vid behov överväga ifall ytterligare klassindelning krävs för att uppfylla syftet med standarden. I de fall att mer än en klassindelning har identifierats för tillgången, exempelvis både geografi och användningsområde för tillgången, så rekommenderar Nämnden även att den kvantitativa informationen om icke observerbara indata lämnas i en matris för att ge så användbar information som möjligt.

*Kvantitativa
upplysningar i matris
ger användbar
information*

IFRS 15 Samband mellan intäktskategorier och bolagets rörelsesegment

Enligt IFRS 15 p 115 skall bolagen lämna upplysningar som gör det möjligt för en användare av de finansiella rapporterna att förstå sambandet mellan intäkterna uppdelade i kategorier (enligt IFRS 15 p 114) och den intäktsinformation som lämnas för varje segment. Upplysningskravet avser redovisning av externa intäkter från avtal med kunder, de intäkter som fördelas i kategorier ska därför överensstämma med de redovisade intäkterna i resultaträkningen.

Under årets granskningar samt även i tidigare års granskningar har Nämnden noterat ett antal brister kopplat till dessa upplysningar och där ser vi att det finns utrymme för förbättringar i både årsredovisning och delårsrapporter. Det Nämnden framför allt noterat är att det saknas en tydlig avstämning av intäkterna per kategori (IFRS 15 p 114) mot bolagets rörelsesegment – eller liknande information som gör det möjligt att förstå sambandet däremellan. Nämnden har även i vissa fall noterat att upplysningen har lämnats i årsredovisningen men inte i delårsrapporten vilket är ett krav enligt IAS 34 p 16A I.

I standarden finns inget formkrav på hur på hur sambandet av intäkterna per kategori och segment ska presenteras - utan det kan göras på flera olika sätt.

Ytterligare en notering som Nämnden gjort är att de flesta bolag lämnar upplysningar om sambandet i tabellform genom att presentera en avstämning mellan intäkterna per kategori och intäkterna per segment vilket tydligt återger hur intäkterna fördelar sig. Tabellformat är även det som det illustrativa exemplet i implementeringsguiden till standarden presenterar *Exempel 41-Disaggregation of Revenue—quantitative disclosure*.

*Avstämning i
tabellform ger tydlig
information*

En del bolag har i stället valt att beskriva sambandet med intäktskategorierna i löpande text som oftast presenteras i samband med beskrivningen av segmenten vilket kan vara tillräckligt och kan anses vara enligt standard. Om segmentet däremot säljer flera produkter eller tjänster så räcker det oftast inte med att bara beskriva sambandet kvalitativt då det kan vara svårt för en läsare av den finansiella rapporten att förstå helheten. En annan presentationsform som Nämnden har noterat kopplat till upplysningen är att en del bolag lämnar den här informationen i form av cirkeldiagram, där de visar hur stor del av segmentets försäljning som avser olika produkter eller tjänster. Denna typ av grafisk uppdelning kan ge en bra förståelse för intäkternas fördelning och är lätt för läsaren att ta till sig.

Nämnden rekommenderar bolagen att se till att upplysningen om sambandet mellan de uppdelade intäkterna i kategorier och den intäktsinformation som lämnas för varje segment enligt IFRS 8 lämnas både i årsredovisningen (IFRS 15 p 115) och i bolagets delårsrapporter (IAS 34 p 16A I). Vi rekommenderar även bolagen att se över hur befintlig information om sambandet mellan de uppdelade intäkterna per kategori och intäkterna per segment lämnas så att den ger en tydlig och lättillgänglig information för en investerare och användare av den finansiella rapporten.

*Glöm inte att
lämna upplysning
i delårsrapporten*

IAS 16, 36, 40, 41, IFRS 13 - Nyttjandevärde och kassaflödesvärdering

I likhet med föregående år utgör beräkningar och information om nyttjandevärdet och kassaflödesvärderingar ett väsentligt granskningsområde. Fyra redovisningsstandarder innefattar kassaflödesvärdering som en modell för att fastställa nyttjandevärdet. Den vanligast förekommande är IAS 36, Nedskrivningar, där bolag med koncerngoodwill minst årligen måste testa värdet. I stort sett alla rörelsedrivande börsbolag redovisar goodwill. Näst vanligast är IAS 40, Förvaltningsfastigheter, vilken tillämpas av ett 40-tal fastighetsbolag. Standarden IAS 41, Jord- och skogsbruk, tillämpas av skogsbolag med mycket stora värden. Samma bolag tillämpar även omvärderingsmetoden i IAS 16, Materiella anläggningstillgångar, också här på mycket stora värden. I de tre sistnämnda styrs värderingen även av IFRS 13, Värdering till verkligt värde, nivå 3.

Standarden IAS 36 har i punkt 134 krav på information rörande beräkning av återvinningsvärdet för så kallad kassagenererande enhet, vilket är den minsta redovisningsenhet som används för nedskrivningstest av bland annat goodwill. Värdet kan fastställas som nyttjandevärdet med hjälp av en kassaflödesvärdering. Metoden kan också användas för att nedskrivningstesta andra immateriella tillgångar, exempelvis aktiverade utgifter för produktutveckling. IAS 36 p 134 d) redovisar ett flertal krav på information vid beräkning av nyttjandevärdet. Här måste företaget ange varje viktigt antagande för de gjorda kassaflödesprognoserna, liksom presentera en

beskrivning av den metod som använts för att fastställa dessa antaganden. Vidare måste anges om prognoserna speglar tidigare erfarenheter och/eller är i överensstämmelse med externa informationskällor. Rimligheten i kassaflöden under prognosperioden bedöms genom att analysera orsakerna till skillnader mellan tidigare prognoser och faktiska kassaflöden. Om bolaget i sin aktuella prognos avviker från tidigare gjorda antaganden och erfarenheter ska också anges varför de skiljer sig från tidigare antaganden och erfarenheter. Prognosperioden är i normalfallet maximerad till fem år och därutöver måste anges den årliga tillväxttakt som använts för att räkna upp alla framtida kassaflöden efter femårsperioden, liksom redovisa de diskonteringssatser som tillämpats vid värderingen.

IFRS 13 innefattar krav på information i punkterna 91 till 99, med detaljerade krav i punkterna 93 och 94, särskilt 93 d), som preciserar information i syfte att hjälpa läsaren förstå vilka faktorer som är väsentliga för en värdering i nivå 3. Enligt 93 d) skall den valda värderingstekniken presenteras, liksom de indata som använts vid värderingen, samt i vilken utsträckning det skett förändringar. Därutöver måste företaget lämna kvantitativ information om betydande icke observerbara indata som använts vid en värdering enligt nivå 3. I punkten 93 h) anges vidare att företaget ska lämna en förklarande beskrivning av hur känslig värderingen är för förändringar i dessa icke observerbara data. Ytterligare en central punkt är 94, som anger att företaget ska bestämma lämpliga klasser av tillgångar på basis av dess karaktär, kännetecknen och risker, samt att det kan behövas flera klasser av tillgångar för värderingar enligt nivå 3.

Modeller för kassaflödesvärdering bygger på att diskontera alla framtida kassaflöden från företaget som kan komma ägarna till godo. I praktiken innebär det att modellen delas upp i två delar. Dels en del som värderar de näraliggande prognoserna, vilken i IAS 36 är maximerad till i normalfallet fem år, medan IAS 40, 41 och 16 (omvärderingsmetoden) saknar tidsbegränsning. Dels den del som avser alla kassaflöden som förväntas uppkomma därefter. Vid fastighetsvärdering är en vanlig prognosperiod tio år, medan den vid beräkning av den biologiska tillgången skog kan vara upp till 100 år. Varken värde eller tillförlitlighet påverkas i grunden av den valda tidsperioden, men det framstår ofta som opraktiskt och överdrivet tidsödande att lägga ner tid på specifika årliga prognoser som sträcker sig längre bort än ungefär tio år.

Modell för kassaflödesvärdering

Första värderingsdelen innebär att kassaflödet för de specifika prognosåren diskonteras med det valda avkastningskravet, vanligen benämnd WACC (weighted average cost of capital), varefter dessa kassaflöden summeras. Den andra värderingsdelen, ofta kallat horisontvärdet, räknas fram baserat på kassaflödet året efter den specifika prognosperioden och divideras med WACC, som i sin tur minskats med en förväntad evig tillväxtfaktor. Tillväxtfaktorn sätts i de flesta bolag till två procent, normalt med hänvisning till förväntningar om framtida inflation. Det kan påpekas att teoretiskt står den eviga tillväxtfaktorn i relation till hur mycket kapital som förväntas kvarhållas i företaget/fastigheten för att investeras och generera tillväxt. Någon automatisk koppling till inflationstakten finns inte. Om exempelvis avkastningskravet är 8 procent och företaget/fastigheten behåller 25 procent av kassaflödet för investeringar, vilka förväntas generera en avkastning motsvarande avkastningskravet på 8 procent, blir tillväxten teoretiskt sett 2 procent ($25\% \times 8\% = 2\%$).

Rörande nedskrivningstesterna enligt IAS 36 kan Nämnden notera oklarheter i vissa fall vad gäller informationen kring avgränsningen av kassagenererande enheter vid nedskrivningstesten av goodwill, liksom kopplingen till segment. Sammanslagningar av kassagenererande enheter till

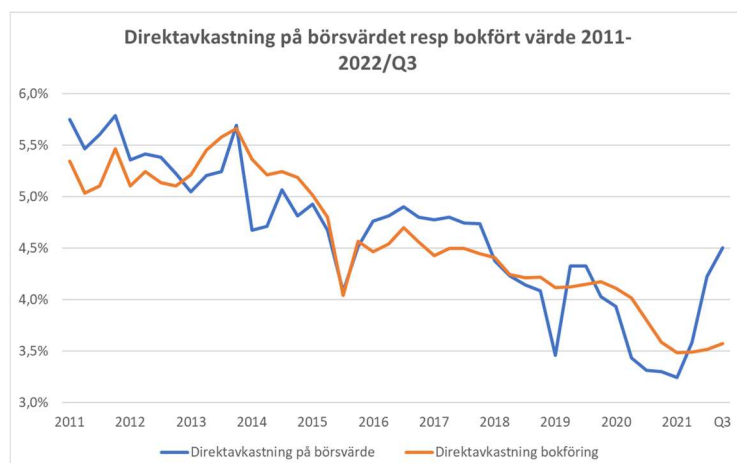
ett segment förekommer. Vidare kan noteras att kassaflödesprognoserna normalt är kopplade på ett tillfredställande sätt till de senaste årens historik, men en svag utveckling i många bolag under 2020 och i vissa fall 2021 utgör här ett problem som i många fall hade kunnat kommenterats tydligare. Vid nedskrivningstester av aktiverade utvecklingsutgifter, där kassaflödeshistorik saknas, är förklaringar till valda externa källor av stor betydelse, liksom i vilken utsträckning kassaflödesprognosen baseras på erfarenheter från liknande projekt. Nämnden vill här också lyfta fram att om en känslighetsanalys av ett nedskrivningstest resulterar i ett potentiellt nedskrivningsbehov av goodwill, ska särskilda information lämnas enligt IAS 36 p 134 f).

Nämndens granskning av IAS 40, IAS 41, samt IAS 16 (omvärderingsmetoden) och därtill hörande IFRS 13, liksom IAS 36 har även detta år resulterat i relativt likartade noteringar. Den del av upplysningskraven som normalt uppvisar tillfredställande information rör avkastningskravet. Som tidigare nämnts i avsnitt "IFRS 13, Bestämning av lämpliga klasser av tillgångar" så saknar vissa fastighetsbolag en uppdelning av beståndet på fastighetskategorierna kontor, bostäder och logistik, liksom en uppdelning i geografiska regioner och följaktligen en uppdelning av avkastningskravet i dessa undergrupper. I bolag som redovisar denna uppdelning kan konstateras att avkastningskravet kan skilja sig markant åt mellan de olika kategorierna och regionerna. Avkastningskravet i enlighet med IAS 36 uppvisar större spridning än vid fastighetsvärdering, vilket är naturligt med tanke på att spridningen i risk mellan koncernens kassagenererande enheter ofta är större än inom förvaltningsfastigheter.

Upplysningar om avkastningskrav saknar i vissa fall uppdelning i kategorier och/eller geografiska regioner

Horisontvärdets tillväxtkrav anges, som nämnts, normalt till 2 procent med referens till förväntad inflationstakt. Som angavs ovan stämmer det dock inte med värderingsteorierna, utan den framräknade procentsatsen har snarare karaktären av en värderingsmultipel. Om exempelvis avkastningskravet är 8 procent, varefter 2 procent dras av för framtida inflation, har värderaren skapat en värderingsmultipel som motsvarar 6 procent. I fastighetsbranschen benämns denna multipel direktavkastningskrav och beräknas som driftsnettot dividerat med fastighetsvärdet.

Nämnden har genomfört en undersökning med hjälp av årsredovisningarna i de 12 största fastighetsbolagen på NASDAQ Stockholm för att fastslå vad som är ett beräknat genomsnittligt direktavkastningskrav för en större grupp fastighetsbolag. Nämnden kan konstatera att det

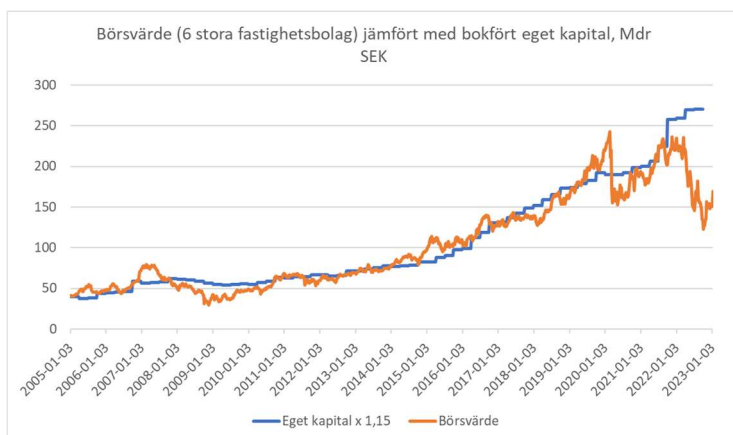

Driftsnettot i procent av fastighetskapitalet blir 2022 lägre om kapitalet utgår ifrån bokfört värde (orange kurva), jämfört med om börsvärdet bildar utgångspunkt (blå kurva). Under 2011-2021 var det relativt lika.

framräknade direktavkastningskravet på bokförda värden 2011-2021 fallit från som högst 5,5 procent till som lägst 3,5 procent, parallellt med att marknadsräntorna fallit från 1,6 procent till 0,3. Under 2022 har värdet ökat marginellt, med 0,1 procent (röd kurva i diagrammet). Om beräkningen görs baserat på bolagens börsvärden i stället för bokfört eget kapital, blir utvecklingen fram till 2022 i princip densamma som när bokförda värden används. Under 2022 har dock bolagens börsvärden fallit kraftigt varvid denna beräknade direktavkastning stigit markant (blå kurva i diagrammet).

Nämnden har inte funnit att det strider mot IFRS att använda multiplar, som exempelvis direktavkastningskrav, i samband med kassaflödesvärdering. Nedgången i denna multipel stötts fram till och med 2021 av de successivt fallande marknadsräntorna. Användaren skulle dock sannolikt få en mer rättvisande information om den valda multipeln kunde relateras till aktuella genomförda fastighetstransaktioner, hellre än att förklaras med ett schablonmässigt inflationsavdrag från avkastningskravet.

För 2022 har marknadsräntorna stigit markant. Fram till utgången av tredje kvartalet 2022 hade räntan på en svensk tioårig statsobligationsränta ökat till 2,1 procent. Emellertid är utfallet av de samlade omvärderingarna i de sex största fastighetsbolagen fram till och med det tredje kvartalet, att bolagens fastighetsvärden ökat något under de första nio månaderna (blå kurva i nedanstående diagram). Samtidigt har bolagens börsvärden fallit kraftigt. Diagrammet indikerar att placerarnas syn på bolagens fastighetsvärden är mer negativ än vad bolagen redovisar.

*Stigande
fastighetsvärden trots
högre marknads-
räntor och lägre
börsvärden*

Eget kapital och börsvärden följs 2005-2021, varefter börsvärdet faller markant. Fastighetsvärdet i bokföringen uppvisar en fortsatt stigande trend.

I diagrammet har eget kapital schablonmässigt ökats med 15%, en uppräknings som avser uppskjuten skatt.

Även i förhållande till ränteutvecklingen uppstår en differens. Om bolagens fastighetsvärden under 2022 uppvisat samma trend i förhållande till ränteutvecklingen, som under 2011-2021, borde direktavkastningskravet ökat väsentligt under 2022 (blå kurva i diagram på sid 17). Denna avsaknad av följsamhet är en indikation på att bolagens redovisade fastighetsvärden under 2022 inte följt ränteutvecklingen. Eftersom räntorna fram till årsskiftet 2022 fortsatt upp till 2,4 procent är detta en väsentlig faktor i de värderingar som görs i boksluten 2022. En investerare är här i behov av tydlig information kring, bland annat, de avkastningskrav som använts i samband med de kassaflödesvärderingar som görs.

Här kan samtidigt konstateras att Nämnden funnit brister i den information som skall lämnas i enlighet med IFRS 13 p 93 d) och benämns kvantitativ information om betydande icke observerbara indata vid värderingen. Med detta avses både förklaringar till valda avkastningskrav och bolagsspecifika parametrar. De informationsmässigt mest utvecklade fastighetsbolagen kommenterar här avkastningskravet nedbrutet per olika kategorier av fastigheter, liksom nedbrutet på relevanta geografiska marknader. Även hyresutveckling, fastighetskostnader, driftnetto/driftmarginal och vakansgrad kommenteras för motsvarande kategorier och regioner. Denna uppdelning återfinns regelmässigt i de expertvärderingar för enskilda fastigheter som de flesta företag använder. Vissa bolag nöjer sig dock med information om avkastningskravet som ett intervall för sammanlagda geografiska marknader, liksom informerar enbart om exempelvis driftnettot för större grupper. Andra har utelämnat vakansgrad. Det är Nämndens uppfattning, med ledning av de granskade fastighetsbolagens årsredovisningar att avkastningskravet och de fyra faktorer som nämns ovan är betydande icke observerbara data vid värderingen och skall förklaras. Nämnden är också av uppfattningen att motsvarande faktorer ska anges i den känslighetsanalys som anges i IFRS 13 p 93 h), tillsammans med det basvärde för respektive faktor, som analysen bygger på.

*Kvantitativ
information om
betydande icke
observerbar indata*

Nämnden vill samtidigt lyfta fram att de procentsatser som används vid simuleringen ska vara kopplade till en sannolik utveckling för företaget, vilket normalt innebär en koppling till historiken. Även här har Nämnden genomfört en undersökning och kan notera att exempelvis hyrestillväxten i de 12 undersökta fastighetsbolagen de senaste tio åren varierat mellan noll procent 2014 och 12 procent 2017, samt föll 2019 till 4 procent. Även om trenden innefattar effekter från fastighetsförvärv, illustrerar utvecklingen att känslighetsanalysen för hyresintäkter knappast ska bygga på tiondelar av en procent. Även driftsmarginalen (driftnetto i procent av hyresintäkter) har undersökts för bolagen. År 2011 låg den kring 68 procent, för att ha ökat till 71 procent 2017 och därefter pendla i ett intervall på mellan 70 och 72 procent, för att under 2022 falla tillbaka något. Följaktligen framstår inte heller här tiondelar av en procent som en rimlig noggrannhet.

*Koppla simulerade
värden i
känslighetsanalysen
till sannolik utveckling*

Slutligen kan noteras att vid värdering av skogstillgångar värderas de biologiska tillgångarnas värde (värdet på de växande träden) med hjälp av en kassaflödesmodell, medan skogsmarken sedan 2019 värderas i enlighet med omvärderingsmodellen i IAS 16. Ett värde på de samlade skogstillgångarna fastställs med hjälp av transaktionspriser för köp och försäljning av skogsmark. De biologiska tillgångarnas värde utgör en delmängd av dessa, som fastställs med en kassaflödesvärdering. Mellanskillnaden blir värdet på marken.

*Värdering av
skogstillgångar*

Nämnden kan här notera en utökning av informationen kring värderingen av de biologiska tillgångarna enligt IFRS 13 p 93 och 94, i linje med vad som fanns i årsredovisningarna innan principbytet 2019. Nämnden anser att utökningen underlättar för investerarna att förstå utvecklingen, med tanke på att värdeförändringen av biologiska tillgångar redovisas i rörelseresultatet.

Esma:s Riktlinjer för Alternativa nyckeltal (APM)

Nämnden är av uppfattningen att efterlevnaden av Esma:s Riktlinjer för Alternativa nyckeltal (APM) är bra och att informationen generellt möter användarnas behov. Även i årets granskning har dock Nämnden iakttagit ett antal förbättringsområden vad gäller informationen av alternativa nyckeltal i förhållande till Esma:s Riktlinjer. De ställningstaganden och beslut som Nämnden noterat gällande APM är främst att det saknas definitioner av ett eller flera nyckeltal som har använts och dess beståndsdelar (p 20), eller att det saknas brygga/avstämning (p 26) som visar hur nyckeltalet kan härledas ur de finansiella rapporterna. Vi har även sett fall där alternativa resultatmått getts en mer framträdande plats och betoning i sammanställningen av nyckeltal, beskrivningar i årsredovisningens övriga delar (framvagnen) och liknande i den finansiella rapporten än motsvarande resultatmått enligt IFRS, vilket inte är i enlighet med riktlinjernas krav på prominens (p 35–36).

Nämnden har även noterat fall där resultatmått justerats för jämförelsestörande- eller engångsposter för t ex omstrukturerings- och integrationskostnader utan att bolaget lämnat tillfredsställande förklaring till vad posterna avser och vilka kostnader som inkluderats i justeringsbeloppet. Enligt Nämndens uppfattning är det allt för oprecist att bara ange att en väsentlig justeringspost avser exempelvis omstruktureringskostnader eller integrationskostnader. I dessa fall anser Nämnden att posten behöver identifieras och förklaras närmare (p 26). För att en användare ska förstå och kunna bedöma justeringspostens relevans och frekvens ska det för väsentliga avstämningsposter framgå vilken omstrukturerings- eller integrationsåtgärd som åsyftas och förklaras vilken typ av kostnader som posten utgörs av.

*Väsentliga
justeringsposter
behöver
förklaras*

Nämnden vill också framhålla att Esma under 2022 utökade Questions and Answers⁸ med två Q&A; nr 19 som framhåller att riktlinjerna också kan vara tillämpliga på nyckeltal i ESG rapportering samt Q&A nr 20 som berör frågan om beteckning av nyckeltal inom ESG rapportering.

Inför årsredovisningen 2022 och kommande delårsrapporter rekommenderar vi bolagen att se över följande:

- Hur de alternativa nyckeltalen används i tex VD-ord, inledande sammanfattning och beskrivningar av verksamheten i årsredovisningens övriga delar, så att de inte ges större betydelse än de nyckeltal som baseras direkt på IFRS redovisningen. Tänk på att APM inte får vara mer framträdande än nyckeltalen som framgår enligt IFRS enligt kravet på prominens (p 35–36).
- Att det finns definitioner av de nyckeltal som har använts och deras beståndsdelar, liksom använd beräkningsgrund (p 20).
- Att det finns en avstämning/brygga för de alternativa nyckeltalen som använts mot den mest direkt avstämbara posten, delsumman eller totalsumman som anges i de finansiella rapporterna (p 26).
- Att det finns tydliga beskrivningar och förklaringar av vad kostnaderna för jämförelsestörande- och engångsposter består av, att det tydligt framgår vilken

⁸ Questions and answers on ESMA Guidelines on APM (ESMA32-51-370). Dokumentet finns också tillgängligt på www.redovisningstillsyn.se.

omstrukturerings-/integrationsåtgärd som avses och vilken typ av kostnader som inkluderats i justeringsbeloppet.

Nämnden rekommenderar också bolagen att ta del av de Questions and Answers som Esma publicerar på sin hemsida och som ger bra vägledning vid tillämpningen av Esmas Riktlinjer för Alternativa nyckeltal.

Hållbarhetsrapportering (Non Financial Information)

Uppmärksamheten och intresset för bolagens hållbarhetsrapportering ökar och det sker ett omfattande utvecklingsarbete inom EU och på internationell nivå. Från 2021 har också första stegen i rapporteringskrav enligt EU:s taxonomiförordning tillkommit, som del av hållbarhetsrapporteringen. Nämnden har i 2022 års tillsyn av årsredovisningar 2021 granskat och ställt frågor kring bolagens hållbarhetsrapport utifrån kraven i årsredovisningslagen (ÅRL). I flera fall har Nämnden funnit att bolagen avvikit från årsredovisningslagens krav på omfattning och innehåll i hållbarhetsrapporten. Nämndens granskning har resulterat i beslut om avvikelser avseende bolagens hållbarhetsrapporter i fyra fall. Nedan sammanfattas de mest väsentliga iakttagelserna och avvikelserna.

ÅRL anger i kapitel 7 § 31 b) att hållbarhetsrapporten utgör en del av förvaltningsberättelsen, men ger också möjlighet att upprätta rapporten som en handling skild från förvaltningsberättelsen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Om företaget väljer att upprätta hållbarhetsrapporten som en handling skild från årsredovisningen och koncernredovisningen ska detta anges genom en hänvisning i förvaltningsberättelsen (ÅRL kap 6 § 11).

Nämnden noterar att hållbarhetsrapporten i många fall lämnas skild från årsredovisningens och koncernredovisningens formella förvaltningsberättelse, men samtidigt inkluderas i den tryckta årsredovisningen. I flera fall saknas dock information (hänvisning) om detta i förvaltningsberättelsen. Även om hållbarhetsrapporten återfinns i ett dokument kopplat till den formella årsredovisningen vill vi peka på detta lagstadgade förhållande. Dels för att användaren ska se kopplingen mellan förvaltningsberättelsen och hållbarhetsrapporten, dels för att bekräfta styrelsens sammantagna ansvar för avgivande av förvaltningsberättelse inklusive hållbarhetsrapport.

ÅRL ger inte vägledning avseende format eller anvisning om specifikt regelverk för upprättande av hållbarhetsrapporten. Det innebär att Nämnden ser en stor variation i utformning och presentation av hållbarhetsrapporter från bolagen. Det förekommer exempelvis att beskrivning av affärsmodell och hållbarhetsrelaterade risker inte lämnas i själva hållbarhetsrapporten utan i stället återfinns på annan plats i årsredovisningen. Likaså har Nämnden sett exempel på där beskrivning av bolagets policys för de områden som ska omfattas av hållbarhetsrapporten, lämnas på annan plats i årsredovisningen, exempelvis i Bolagsstyrningsrapporten. Nämnden har uppfattningen att den av ÅRL föreskrivna informationen ska återfinnas inom ramen för den av bolaget definierade hållbarhetsrapporten, eller inkluderas genom tydlig hänvisning.

Av ÅRL framgår att rapporten ska omfatta hållbarhetsfrågor avseende miljö, sociala förhållanden och personal, respekt för mänskliga rättigheter samt motverkande av korruption och information om den policy som företaget tillämpar i dessa frågor. Rapporten ska också beskriva de granskningsförfaranden som genomförts och resultatet av respektive policy.

I sin granskning har Nämnden noterat att det ibland saknas beskrivningar av de policys som används inom vissa av ovanstående hållbarhetsområden. Nämnden har också noterat att det ibland saknas information om vilka granskningsförfaranden som genomförts under året och resultatet av respektive policy. Vi rekommenderar därför bolagen att säkerställa att hållbarhetsrapporten beskriver bolagets hållbarhetsarbete i alla delar på det sätt som anges i ÅRL.

*Ange de policys
som tillämpas*

Nämnden har också förstått att bolagen i vissa fall gör bedömningen att vissa hållbarhetsaspekter och områden inte är väsentliga utifrån bolagets verksamhet och omfattning och att bolaget därför inte tillämpar någon policy i en eller flera av dessa områden. Enligt ÅRL ska då bolaget upplysa om detta förhållande och tydligt ange skälen i hållbarhetsrapporten.

Nämnden har vidare i vissa granskningar noterat att bolagen hänvisar till Code of Conduct som policy för hantering vissa hållbarhetsfrågor. Nämnden har i granskningen funnit att Code of Conduct kan vara utformade på olika sätt med olika innehåll och omfattning. Det är därför lämpligt att tydligt beskriva vilken eller vilka delar av Code of Conduct som används inom respektive hållbarhetsaspekt sociala förhållanden och personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption.

Från räkenskapsår 2024 införs nya krav på hållbarhetsredovisning, ESRS (European Sustainability Reporting Standards) med ett mer fastställt format och innehåll i syfte att säkerställa kvalitet, transparens och jämförbarhet, samt motverka risker för "green washing". De nya rapporteringskraven medför också krav på granskning av extern part och blir föremål för en mer omfattande tillsyn.

*Kommande
regelverk - ESRS*

Rapporteringen omfattar i ett första skede 12 standarder fördelade på två övergripande och tre specifika områden;

- Miljö (Environmental - E1-E5)
- Sociala förhållanden (Social – S1-S4)
- Styrning och kontroll (Governance - G1)

I ett nästa steg kommer också sektorspecifika ESRS att tas fram. Sammantaget innebär de nya rapporteringskraven en väsentligt mer omfattande rapportering som ställer höga krav på bolagen att identifiera rapporteringsområden och att etablera interna system och processer för att fånga och kvalitetsäkra data. Nämnden rekommenderar därför att bolagen redan nu tar del av de utkast till ESRS som lämnats till EU Kommissionen för beslut.

EXTRACT FROM THE EECS'S DATABASE

Esmas dokumentsserie, Extract from the EECS's Database of Enforcement Decisions, innehåller ett urval av de beslut som medlemsländernas tillsynsorgan tagit angående börsbolagens finansiella rapporter. Genom extraktet offentliggörs de tillsynsbeslut som EECS gemensamt ansett innehålla värdefull vägledning för hur IFRS ska tillämpas och för hur de europeiska tillsynsmyndigheterna tagit ställning i särskilda redovisningsfrågor inom redovisningstillsynen.

*Tillsynsbeslut inom
EU ger relevant
vägledning i
redovisningsfrågor*

Den 17 maj 2022 publicerade Esma "26th Extract from the EECS's Database of Enforcement" som innehåller ett urval av de beslut som tagits av medlemsländernas tillsynsorgan under perioden mars 2020 till november 2021. Det behandlar redovisningsfrågor och beslut gällande ett flertal standarder, däribland IFRS 15 Intäkter och IFRS 9 Finansiella instrument som båda är relativt nya standarder. I extraktet ingår även frågor som bland annat rör identifiering av rörelsesegment (IFRS 8), nedskrivningsprövning och kassagenererande enheter (IAS 36) samt nettoförsäljningsvärde för varulager (IAS 2).

Nämnden vill poängtera att de beslut som publiceras är sådana som alla länders tillsynsorgan ställer sig bakom och syftet med offentliggörandet är att bidra till en ökad öppenhet och en mer enhetlig tillämpning av IFRS inom Europa. Nämnden rekommenderar därför bolagen att löpande ta del av dessa.

Extrakten publiceras löpande på Esmas hemsida, www.esma.europa.eu, allt eftersom beslut tagits om offentliggörande. De finns också införlivade på Nämndens hemsida, www.redovisningstillsyn.se, under fliken Internationellt samarbete/ESMA-EECS beslutsdatabas.

FOKUSOMRÅDEN FÖR GRANSKNING 2023

Esma har i samarbete med de nationella tillsynsorganen tagit fram prioriterade tillsynsområden för årsredovisningar 2022⁹ där man avseende den finansiella rapporteringen valt att lyfta fram följande områden.

- Klimatrelaterade risker; *konsistens mellan finansiell och icke-finansiell information.*
- Rysslands invasion av Ukraina; *avvecklad verksamhet och förlust av kontroll.*
- Makroekonomiska faktorer; *inflation, högre räntenivåer och geopolitiska risker.*
- Nedskrivningsprövning; *bedömning av diskonteringsränta.*
- Värdering av Finansiella instrument, samt upplysningar om kreditrisker.

För den icke finansiella rapporteringen (Hållbarhetsrapporten) har Esma lyft fram följande prioriterade tillsynsområden;

- Klimatrelaterade upplysningar; *beskrivning av strategi och mål, bedömning av materialitet samt, risker- och möjligheter. (Se närmare beskrivning under rubriken nedan)*
- Taxonomi
- Scope och datakvalitet

⁹ European common enforcement priorities for 2022 annual reports (ESMA32-63-1320). Dokumentet är tillgängligt på www.redovisningstillsyn.se

Övriga områden;

- APM; *identifiering av APM och avstämningar*
- ESEF; *blocktaggningar av upplysningar*

UPPLYSNINGAR OM KLIMATFÖRÄNDRINGAR (CLIMATE CHANGE)

Utrymme för proaktivitet

Intresset, förväntningarna och kraven på information om hur bolagens värdeskapande påverkas och påverkas av klimatförändringar ökar. Investerare och användare av finansiell information vill förstå hur bolagen påverkas och bidrar till att uppnå uppsatta klimatmål, liksom hur bolagens marknader och affärsmodeller påverkas av klimatförändringar.

FN:s klimatmöte i Paris 2015 formulerade mål för klimatrelaterade åtgärder för att begränsa global uppvärmning. Resultatet av COP 26 i Glasgow är att världens länder enats om respektive lands åtagande att nå de mål som sattes upp i Parisavtalet. De aktiviteter som ska bidra till att klara uppsatta klimatrelaterade mål kommer att definiera och tydliggöra omvärldsfaktorer och förutsättningar för bolagens strategiska affärsplaner.

Inom EU har NFRD (Non Financial Reporting Directive)¹⁰ uppdaterats till CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive)¹¹ som kommer att ge en mer enhetlig och kvalitetssäkrad hållbarhetsrapportering. Direktivet som antogs våren 2022, innehåller tydligare anvisningar för ramverk och innehåll, ökad extern validering liksom förstärkt tillsyn av sådan rapportering. EU kommissionen har uppdragit åt EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group) att utveckla redovisningsprinciper för hållbarhetsrapportering. EFRAG har under 2022 tagit fram förslag till europeiska redovisningsstandarder – ESRS (European Sustainability Reporting Standards) som överlämnats till EU kommissionen i slutet av 2022.

EU har också beslutat om införande av Taxonomiförordningen¹² som definierar hållbara ekonomiska aktiviteter och syftar till att ge investerare och långgivare förbättrade beslutsunderlag för styrning mot hållbara investeringar. Förordningen påverkar såväl de finansiella som icke finansiella företagens interna och externa rapportering med ett stegvis införande från 2021 och full rapportering från 2022.

*Möt
användarnas
förväntningar*

¹⁰ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2014/95/EU av den 22 oktober 2014 om ändring av direktiv 2013/34/EU vad gäller vissa stora företags och koncerners tillhandahållande av icke-finansiell information och upplysningar om mångfaldspolicy.

¹¹ DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directive 2013/34/EU, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC, and Regulation (EU) No 537/2014, as regards corporate sustainability reporting.

¹² REGULATION (EU) 2020/852 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 18 June 2020 on the establishment of a framework to facilitate sustainable investment, and amending Regulation (EU) 2019/2088

På global nivå har IFRS Foundation inrättat en systerorganisation till IASB – ISSB (International Sustainability Standards Board) för framtagande av internationella standarder för hållbarhetsrapportering. Det pågår således ett omfattande arbete att utveckla gemensamma ramverk och principer för hållbarhetsredovisning som förväntas få effekt i årsredovisningarna från 2024. Samtidigt efterfrågar användare av bolagens rapporter redan idag mer information och ökad transparens.

Vi vill mot denna bakgrund peka på några faktorer som bolagen redan nu kan beakta i sin rapportering för 2022 och 2023 för att möta investerare och användares förväntningar och kommande regulatoriska krav.

Supplement on Guidelines on reporting on Climate related information

EU kommissionen publicerade 2018 Action Plan on Financing Sustainable Growth. Bakgrunden var Parisavtalet och ökat fokus på behov av åtgärder för att minska CO₂ (GHG) utsläpp. Kommissionen ansåg att företagen har en kritisk roll i arbetet att reducera utsläpp och att investerare har behov av ökad information vid utvärderingar och val av hållbara investeringar. I juni 2019 gav EU kommissionen ut ett supplement till tidigare utgivna icke bindande riktlinjer, i syfte att stärka genomslag för TCFD¹³:s rekommendationer¹⁴ och öka fokus på klimatrelaterade risker och påverkan.

Supplementet ger en tydlig rekommendation till bolagen att ta del av TCFD och dess branschspecifika vägledningar. Supplementet pekar också på vikten att följa TCFD:s rekommendation att inkludera icke finansiell information i bolagets "main stream annual filing". En viktig del i supplementet är att väsentlighetsbegreppet utvecklas.

Dels ska väsentlighet bedömas ur ett finansiellt och icke finansiellt perspektiv (miljöpåverkan/social påverkan). Dels ska "double materiality perspective" beaktas – vilket innebär att såväl bolagets påverkan på omvärlden (t ex utsläpp mm) som omvärldsfaktors påverkan på bolaget (t ex temperaturhöjning, vattenförsörjning mm) ska beaktas och beskrivas.

TCFD anger vissa branscher som identifierats som särskilt påverkade av klimatförändringar och där information är särskilt värdefull för användare. De branscher som anges av TCFD är;

Finance

- Bank
- Insurance
- Asset owners/Asset managers

Non-Finance

- Energy (Oil & Gas, Coal, Energy production and Utilities)
- Transportation (Airfreight, Shipping, Rail, Trucking, Automobiles & components)
- Material & Buildings (Metal & Mining, Chemicals, Construction material, Real estate).
- Agriculture & Forestry (Paper & forest products, Food, meat, and Beverage)

¹³ Taskforce for Climate Related Financial Disclosures.

¹⁴ Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures, June 2017.

CSRD och relaterade ESRS bygger i väsentliga delar på TCFD varför Nämnden rekommenderar bolagen att söka vägledning från TCFD vid utformning av hållbarhetsrapporter.

IASB – Educational material – Relevance of climate change for financial reporting

IASB gav i november 2020 ut ett Educational material i syfte att tydliggöra hur klimatrelaterade frågor har relevans också inom ramen för den finansiella rapporteringen. IFRS anger inte explicit klimatförändringar som en specifik risk att beakta men förklarar att klimatrelaterade risker måste beaktas på samma sätt som andra risker, i alla situationer där företagsledningen gör uppskattningar och bedömningar om framtiden.

Bolagen måste säkerställa att transitoriska risker relaterade till klimatförändringar har identifierats. Exempelvis risker för bolaget i samband med övergång till ett mer koldioxidsnålt samhälle, påverkan av regleringar och policier för utsläpp, nya skatter, ny teknik, regler kring avfallshantering och återvinning eller ändrade marknader.

Likaså ska fysiska risker relaterade till klimatförändringar identifieras och bedömas. Exempelvis risker kopplade till värdering av tillgångar eller åtaganden, förorsakade av temperaturförändringar, ändrade villkor för vattenförsörjning, matförsörjning eller ändrade försörjningskedjor i verksamheten (supply chains).

I de fall klimatrelaterade risker identifieras ska bolaget beakta dessa risker vid tillämpning av ett antal standarder. Exempelvis kan bedömning av nyttjandetider enligt IAS 16 och IAS 38 påverkas, liksom tidshorisonter vid prognostisering av framtida intäkter vid tillämpning av IAS 1 (Going concern), IAS 12 avseende nyttjande av skattemässiga underskottsavdrag och vid bedömning av indata för beräkning av återvinningsvärde enligt IAS 36. Vidare kan riskbedömningar vid värdering av åtaganden och förpliktelser enligt IAS 37 och kreditriskbedömningar enligt IFRS 7 och IFRS 9. Likaså kan antaganden kring indata i beräkningar av verkligt värde enligt IFRS 13 påverkas av klimatrelaterade risker.

Esma fokusområden och Nämndens rekommendationer

Årets fokusområden publicerades den 29 oktober 2022 och lyfter i prioriteringar för finansiell rapportering avsnitt 1.1 och i prioriteringar för hållbarhetsrapportering avsnitt 2.1 fram behovet av tillräcklig information om klimatrelaterade frågor och ger vägledning inför kommande rapportering i årsredovisningar för 2022.

Esma pekar på vikten av en transparent och konsistens i beskrivning av risker, målsättningar, aktiviteter, åtaganden och påverkan i klimatrelaterade frågor och företagets bedömningar i den finansiella IFRS-rapporteringen respektive bolagens hållbarhetsrapportering.

Avseende de finansiella rapporterna (1.1) pekar Esma på vikten av att beakta klimatrelaterade risker och påverkan i bedömningar vid tillämpning av IAS 36 och IAS 37 liksom upplysningskraven i IAS 1 avseende väsentliga bedömningar och uppskattningar.

Vidare framhåller Esma att när bolagen gör bedömningar om materialitet bör också klimatrelaterade risker och dess kvantitativa och kvalitativa påverkan beaktas. Esma hänvisar här till IASB Practice Statement Making Materiality Judgements utgiven 2017.

För att säkerställa relevant och tillgänglig information uppmuntrar också Esma bolagen att samla klimatrelaterade upplysningar till en separat not, eller som alternativ i en separat not lämna

referens till de noter där klimatrelaterade upplysningar och bedömningar återfinns. Esma refererar också till IASB Educational material för mer vägledning.

Vad gäller hållbarhetsrapporteringen (2.1) uppmanar Esma bolagen att beskriva bolagets målsättningar och strategier för att möta fysiska och transitoriska risker vid övergång till en hållbar affärsmodell beaktat påverkan av klimatförändringar och globala mål. Bolagen uppmanas också att redovisa vilka kvantitativa mål och nyckeltal som används för att följa omställningsarbetet, där uppgifter om mätetal för utsläpp av växthusgaser (Greenhouse Gas emissions) särskilt anges.

Esma pekar också på vikten av att i hållbarhetsrapportering och finansiell rapportering ge en rättvisande och balanserad beskrivning av risker, målsättningar, aktiviteter, åtaganden och påverkan i klimatrelaterade frågor och företagets bedömningar. Det är väsentligt att i beskrivning av bolagets målsättningar också ges en beskrivning av de finansiella åtaganden och risker som är förknippade med att uppnå bolagets mål.

För att möta användarnas förväntningar på en bättre rapportering av klimatrelaterade risker rekommenderar Nämnden följande:

- Ta vägledning av EU-kommissionens icke bindande riktlinjer för hållbarhetsrapportering – speciellt supplementet för klimatrelaterad information enligt TCFD
- Beakta TCFD:s branschspecifika faktorer som utgångspunkt för upplysningar om klimatrelaterade möjligheter och risker vid väsentlighetsbedömningar
- Beakta påverkan av klimatförändringar och effekter av Parisavtalets målsättning om 1,5%, eller andra bolagsspecifika målsättningar, vid tillämpning av IFRS framåtblickande bedömningar och uppskattningar – beskriv osäkerhetsfaktorer och gör scenarioanalyser
- Säkerställ konsistens i riskfaktorer och antaganden mellan "framvagn", hållbarhetsrapport och antaganden vid tillämpning av IFRS i finansiella rapporter.
- Samla informationen och upplysningarna om hur klimatrelaterade uppskattningar och bedömningar påverkat upprättande av de finansiella rapporterna i en egen not, inklusive de bedömningar som gjorts avseende materialitet och väsentlighet.
- Rapportera om bolagets analys och bedömningar även om dessa leder fram till att climate change inte är en väsentlig fråga för bolaget.

INTERNATIONELLT SAMARBETE

EECS

Nämnden deltar aktivt, tillsammans med Finansinspektionen, i den internationella samordningen av redovisningstillsynen av börsbolagen inom EU. Detta arbete bedrivs i European Enforcers Coordination Sessions (EECS), Esmas forum för koordinering av åtgärder och tolkning av IFRS med syfte att främja en enhetlig tillämpning av IFRS-standarderna samt en enhetlig tillsyn. Nämnden har deltagit i sju EECS möten under året.

Som ett led i att koordinera tillsynen gör vi en avstämning mot ärenden i EECS:s databasen inför att vi fattar beslut. Vi kan, och ska i mer komplexa och principiella ärenden, även presentera

specifika frågeställningar angående tolkningen och tillämpningen av IFRS standarder som uppkommit i samband med granskningen på EECS-möten. Det är en del i arbetet att koordinera och stämma av hur liknande ärenden skulle bedömas av andra tillsynsmyndigheter.

EECS har en gemensam databas för registrering av viktiga beslut som fattas inom ramen för redovisningstillsynen i alla EU-medlemsländer.

NRWG (Narrative Reporting Working Group)

Inom Esma ansvarar CRSC (Corporate Reporting Standing Committee) för frågor rörande finansiell information, revision mm för emittenter på reglerade marknader. CRSC har tillsatt en arbetsgrupp, Narrative Reporting Working Group (NRWG) med syfte att stödja Esmas utveckling och metoder för tillsynen inom medlemsländerna inom områdena;

- Non-Financial Information disclosures (NFI) – i Sverige hållbarhetsrapportering enligt ÅRL
- Alternative Performance Measures (APM) – Alternativa nyckeltal

Arbetet inom NRWG syftar till att säkerställa samordning och harmonisering av tillsynen över NFI inom EEA (European Economic Area). Riktlinjer för tillsyn av hållbarhetsrapportering (NFI) har under 2022 arbetats fram, vilka harmoniserar med de som gäller för tillsyn och övervakning av IFRS rapportering.

NRWG sammanträder regelbundet och har under 2022 haft nio möten. Nämnden deltar aktivt i NRWG:s arbete. Under 2022 har arbetet i hög grad varit inriktat mot att diskutera innebörd, påverkan och svar på konsultationer avseende EFRAG:s framtagande av standarder (ESRS) för hållbarhetsrapportering inom EU. NRWG har därutöver behandlat frågeställningar avseende rapportering enligt Taxonomiförordningen Artikel 8 för icke finansiella företag. NRWG följer också arbetet inom ISSB (IFRS Foundation) och dess framtagande av globala standarder för hållbarhetsredovisning -IFRS S.

Inom NRWG har löpande diskuterats ett antal nationella tillsynsärenden rörande tolkningen och tillämpningen av regelverk för hållbarhetsrapportering liksom tolkning och tillämpningsfrågor av Esmas Riktlinjer för alternativa nyckeltal.

FITF

FITF (Financial Institutions Task Force) arbetar för att främja gemensam tillsynspraxis i tillämpningen av IFRS 9 "Finansiella instrument" och IFRS 17 "Försäkringsavtal". Gruppen har ett nära samarbete med andra arbetsgrupper inom Esma och särskilt (EECS). FITF sammanträder löpande under året och Nämnden har deltagit i fem möten som hållits under 2022.

Under 2021 genomförde FITF en kartläggning av de finansiella företagens upplysningar om förväntade kreditförluster utifrån IFRS 9, Finansiella instrument, och IFRS 7, Finansiella instrument: Upplysningar. Resultatet av studien, tillsammans med Esma:s rekommendationer finns publicerade i ESMA Report On the application of the IFRS 7 and IFRS 9 requirements regarding bank's expected credit losses (ECL), ESMA32-339-169. Publikationen riktar sig framförallt till finansiella företag och ger en vägledning i tolkningen av upplysningskraven och förtydligar vilka upplysningar som Esma förväntar sig.

Nämnden för svensk
redovisningstillsyn

Nämnden för svensk redovisningstillsyn
Box 7354, 103 90 Stockholm
Besöksadress: Nybrokajen 7 (5 tr)
Telefon: 08 – 50 88 22 95
www.redovisningstillsyn.se